

7η Δημερίδα Ιστορίας Περιβάλλοντος

Όταν το κλίμα αλλάζει...

Το κλίμα ως ενεργός παράγοντας στην εξέλιξη των ιστορικών φαινομένων

Ιστορικό Αρχείο ΠΙΟΠ, 2-3 Ιουνίου 2022

Πέμπτη 2 Ιουνίου 2022

10:00-10:30. Χαιρετισμοί συνδιοργανωτών φορέων

Α' συνεδρία. *Από την Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα*

(προεδρεύων: Αριστοτέλης Τύμπας, Καθηγητής Ιστορίας της Τεχνολογίας στους Νεότερους Χρόνους, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)

10:45. Μαρία Β. Τριανταφύλλου, Καθηγήτρια Μικροπαλαιοντολογίας-Παλαιοπεριβάλλοντος-Στρωματογραφίας, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Παλαιοκλιματικές μεταβολές και ανθρώπινοι πολιτισμοί: Γεωλογικά δεδομένα από τον ελληνικό χώρο*

11:00. Γιάννης Καλογεράκος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Το κλίμα και ο άνθρωπος στη φιλοσοφία και την ιατρική της κλασικής εποχής: Ο Αριστοτέλης και η ιπποκρατική συλλογή*

11:15. Ιωάννης Ασλάνης, Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών ΤΕΡΑ/ΠΕ, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, *Κλίμα και Προϊστορία. Κλιματικές μεταβολές στο Ολόκαινο - Προκλήσεις για τον άνθρωπο*

11:30. Βύρων Αντωνιάδης, Κύριος Ερευνητής ΠΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών – Χαράλαμπος Παπουτσάκης, Γεωγράφος, μεταπτυχιακός φοιτητής, Τμήμα Εφαρμοσμένης Γεωγραφίας και Διαχείρισης του Χώρου, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, *Η πολιτισμική βιογραφία της λίμνης Κουμουνδούρου*

11:45. Μιχάλης Καραμπίνης, Αρχαιολόγος, εξωτερικός συνεργάτης ΙΙΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, *Κίνδυνοι από κλιματικά και φυσικά φαινόμενα σε αρχαία ελληνικά ιερά και προσαρμοστική ικανότητα των αρχαίων κοινωνιών: μελέτη περιπτώσεων του ελλαδικού χώρου*

12:00. Σοφία Ζουμπάκη, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, *Κλιματικές και περιβαλλοντικές πιέσεις και φυσικά φαινόμενα ως παράγοντες εξέλιξης στην ιστορία της Ολυμπίας*

12:15. Ερωτήσεις–συζήτηση

12:45. Διάλειμμα

Β΄ συνεδρία. *Βυζάντιο και πρόωμοι νεότεροι χρόνοι*

(προεδρεύων: Κωνσταντίνος Καρτάλης, Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημονικός Σύμβουλος ΠΙΟΠ)

13:00. Μαρία Λεοντσίνη, Κυρία Ερευνήτρια, ΙΙΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, *Παλιοκλιματική έρευνα και βυζαντινές σπουδές: Ανασκόπηση και προοπτικές*

13:15. Κέλλυ Μαυρομάτη, Δρ Βυζαντινής Ιστορίας, Εξωτερική συνεργάτις Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών (Τομέας Βυζαντινών Ερευνών/ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών), *Από τη Μεσαιωνική Θερμή περίοδο στη Μικρή Παγετωνική Εποχή: Το κλίμα στην επιστολογραφία της Ύστερης Βυζαντινής περιόδου*

13:30. Σοφία Γερμανίδου, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑ Μεσσηνίας, Marie Skłodowska–Curie Research fellow, School of History, Classics and Archaeology, Newcastle University, *Η ξηρασία ως παράγοντας αλλοίωσης υδραυλικών αρχαιολογικών τοπίων στη μεσσηνιακή Μάνη*

13:45. Γεράσιμος Δ. Παγκράτης, Ιστορικός, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Ακραία καιρικά φαινόμενα στη Μεσόγειο: Η μαρτυρία των πηγών (16ος-19ος αι.)*

14:00. Ερωτήσεις–συζήτηση

Παρασκευή 3 Ιουνίου 2022

Α΄ συνεδρία. *Νεότεροι χρόνοι*

(προεδρεύων: Γιώργος Γάσιος, Μέλος Διοικούσας Επιτροπής Ελληνικής Εταιρείας Περιβαλλοντικής Ιστορίας)

- 10:00. Γιώργος Βίδρας, υποψήφιος Δρ, Πανεπιστήμιο Κρήτης – Ηλίας Κολοβός, Αναπλ. Καθηγητής οθωμανικής ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, ***Η Μικρή Παγετώδης Εποχή (LIA) στον ελλαδικό χώρο με βάση τα ιστορικά τεκμήρια: Παραδείγματα από την Κρήτη***
- 10:15. Ιωσήφ Μποτεζάγιας^{1,2} – Αντώνης Μπακόλης² (¹Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου ²Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο), ***Ιχνηλατώντας το κλίμα της Κέρκυρας του 19ου αιώνα***
- 10:30. Χρήστος Μπακάλης, Δρ Κοινωνιολογίας του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ***Επιδράσεις κλιματικών συνθηκών-φαινομένων και ανθρώπινη προσαρμογή στα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου τον 19ο και το πρώτο μισό του 20ού αιώνα***
- 11:00. Γιάννης Στογιαννίδης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ***Ιατρική, Θεραπευτικά Κλίματα και Διαχείριση των Δασών (19ος-20ός αι.)***
- 11:15. Έλενα Ξοπλάκη, Κλιματολόγος, ερευνήτρια Department of Geography & Center for international Development and Environmental Research, Justus Liebig University Giessen, ***Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Οι κοινωνίες του παρελθόντος***
- 12:00. *Ερωτήσεις-συζήτηση*
- 12:30. *Διάλειμμα*
- Β' συνεδρία. ***Προσλήψεις περί κλίματος***
(προεδρεύων: Γιώργος Βλάχος, μεταδιδακτορικός ερευνητής ΙΙΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Μέλος Διοικούσας Επιτροπής Ελληνικής Εταιρείας Περιβαλλοντικής Ιστορίας)
- 12:45. Δημήτρης Παναγιωτόπουλος, Ιστορικός, Διδάσκων στο Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ***Ο Ηλίας Μαρσιλόπουλος και η επιστήμη της Κλιματολογίας στην Ελλάδα***
- 13:00. Σπύρος Μοσχονάς, Δρ Ιστορίας της Τέχνης, Διδάσκων ΕΣΠΑ, Πάντειο Πανεπιστήμιο, ***Ζωγραφίζοντας την πρόοδο, αποτυπώνοντας την κλιματική αλλαγή; Πίνακες από τη συλλογή της Τραπέζης Πειραιώς***
- 13:15. Μαρία Γ. Μόσχου, Δρ Ιστορίας της Τέχνης ΕΚΠΑ, Ειδική Επιστήμων, Τμήμα Καλών Τεχνών, Σχολή Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Τεχνολογικό

Πανεπιστήμιο Κύπρου, *Then Let Us Run (The sky is Falling): επεισόδια κλιματικής αλλαγής στο περιβάλλον της σύγχρονης τέχνης*

14:00. Γιώργος Βελεγράκης, Διδάσκων ΔΠΜΣ «Science, Technology, Society - Science and Technology Studies», ΙΦΕ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Αναπνέοντας μεταξύ τεχνικής μαγείας και κοινωνικού δράματος: Ιστορίες ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τη σύγχρονη Ελλάδα*

14:15. *Ερωτήσεις-συζήτηση*

Οργανωτική Επιτροπή

Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ)
Κωνσταντίνος Καρτάλης, Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημονικός Σύμβουλος ΠΙΟΠ
Ελένη Μπενέκη, ιστορικός ΜΑ, Προϊσταμένη Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου

Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας
Ιωάννης Παπαδάτος, Αναπληρωτής Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ), Σχολή Θετικών Επιστημών (ΣΘΕ)
Αριστοτέλης Τύμπας, Καθηγητής Ιστορίας της Τεχνολογίας στους Νεότερους Χρόνους, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Μαρία Λεοντσίνη, Κυρία Ερευνήτρια, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών
Σοφία Ζουμπάκη, Διευθύντρια Ερευνών, Τομέας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας

Ελληνική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Ιστορίας
Γιώργος Βλάχος, μεταδιδακτορικός ερευνητής ΠΕ/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Μέλος Διοικούσας Επιτροπής Ελληνικής Εταιρείας Περιβαλλοντικής Ιστορίας